

Бібліографічний опис:

[Від редакції] (2024) IV Всеукраїнська науково-практична конференція «Сучасні виміри української регіоналістики». *Народна творчість та етнологія*, 2 (402), 113–115.

[Editorial] (2024) The Fourth All-Ukrainian Theoretical and Practical Conference “Modern Dimensions of Ukrainian Regional Science”. *Folk Art and Ethnology*, 2 (402), 113–115.

© Видавництво ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, 2024. Опубліковано на умовах відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

IV ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «СУЧАСНІ ВИМІРИ УКРАЇНСЬКОЇ РЕГІОНАЛІСТИКИ»

9 квітня 2024 року на базі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя під егідою Міністерства освіти і науки України відбулася вже традиційна, IV Всеукраїнська науково-практична конференція «Сучасні виміри української регіоналістики». Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України є співорганізатором цього престижного науково-освітнього заходу, разом з такими авторитетними установами й закладами, як Інститут енциклопедичних досліджень НАН України та Інститут української археографії та джерелознавства імені Михайла Грушевського НАН України.

До участі в роботі конференції запрошувалися викладачі, аспіранти закладів вищої освіти, співробітники науково-дослідних установ, музеїв, краєзнавці та державні службовці.

Основними тематичними напрямками конференції були:

I. Філософський, історико-джерелознавчий, соціо-політичний виміри української регіоналістики.

II. Культура України в площині етнорегіоналістики.

III. Краєзнавство мовно-літературне, музичне, театральне, фольклор.

IV. Видатні постаті рідного краю: митці, науковці, педагоги.

Згідно з програмою, конференція відбулася за усталеною схемою: офіційне відкриття, пленарне засідання та робота чотирьох секцій. Загалом для участі в заході заздалегідь зголосилися 72 доповідачі.

На офіційному відкритті конференції, після вступного слова засновника Центру регіональних досліджень Лівобережної України, засновника наукового видання «Література та культура Полісся» Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, заслуженого діяча науки й техніки України, доктора філологічних наук, професора Г. В. Самойленка, який презентував ректора НДУ О. Г. Самойленка – Голову організаційного комітету конференції, та декана факультету педагогіки, психології, соціальної роботи та мистецтв Ніжинського державного університету, кандидата психологічних наук, доцента О. А. Тимошенка, з вітальним словом до організаторів та учасників заходу, за дорученням Дирекції ІМФЕ

ім. М. Т. Рильського НАН України, виступив провідний науковий співробітник відділу «Український етнологічний центр» Інституту, доктор історичних наук Т. Г. Рендюк. Він зачитав лист-вітання учасникам конференції від керівництва ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, у якому, зокрема, було наголошено на тому, що Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського вже традиційно, щорічно є співорганізатором цього заходу, «присвяченого актуальним вимірам вітчизняної регіоналістики, зокрема, дослідженням у галузі краєзнавства, музичного мистецтва, театрознавства та біографістики». На завершення листа-вітання було зазначено, що Дирекція Інституту бажає «всім учасникам конференції плідної праці, конструктивних обговорень, формування у процесі спілкування нових візій та ідей».

Від себе Т. Г. Рендюк, підкреслюючи суголосність тематики конференції з головними напрямками наукових розвідок ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, запропонував розглянути можливість залучення до майбутніх сесій не лише нових представників різних регіонів України, але й зарубіжних дослідників української регіоналістики, насамперед з таких сусідніх і дружніх країн, як Республіка Польща, Румунія та Республіка Молдова, що викликало підвищений інтерес з боку організаторів та учасників заходу. Офіційний представник Інституту також репрезентував аудиторії новітні можливості виходу на міжнародну наукову арену, використовуючи існуючі важелі й потенціал Департаменту публічної дипломатії та комунікацій Міністерства закордонних справ України й діючого вже декілька років поспіль Українського інституту з його зростаючою мережею філій у зарубіжних країнах.

Важливо зазначити, що готовність до участі в роботі різних секцій конференції оголосили чимало наукових співробітників ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України. Особливої уваги заслуговує тема доповіді музикознавиці, старшої наукової співробітниці відділу музикознавства та музичної етнології Інституту, членкині Національної спілки композиторів України, лауреатки мистецьких премій України імені Миколи Лисенка, імені Миколи Леонтовича та Міжнародної літературної премії «Сад божественних пісень» імені Григорія Сковороди, докторки філософії мистецтва, кандидатки мистецтвознавства В. В. Кузик під назвою «Історія Ікони Матері Богородиці (одигітрія) до її Іржавецького чудоявлення 1718 року».

Старша наукова співробітниця відділу «Український етнологічний центр» ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, кандидатка історичних наук, доцентка В. А. Сушко запропонувала актуальну і з погляду регіоналістики, і з огляду на реалії сучасної повномасштабної фази загарбницької війни росії проти України тему «Слобідська Україна як об'єкт досліджень та маніпуляцій».

У свою чергу наукова співробітниця відділу «Український етнологічний центр» ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, кандидатка історичних наук О. Г. Таран зареєструвалася з цікавою темою «Він був єдиним у всьому роду, що став науковцем»: до наукового портрету Анатолія Носова (1883–1941)».

Зі свого боку, Т. Г. Рендюк, виступаючи на пленарному засіданні конференції з новою темою «Етнокультурні виміри глобалізованого українства в умовах сучасної війни росії проти України», зазначив, що нинішня повномасштабна фаза понад 10-річної війни росії проти України не лише спровокувала глибинні тектонічні зміни в гуманітарній, соціальній, мілітарній, безпековій, політичній, економічній, демографічній сферах, але й призвела до появи безпрецедентного явища світового масштабу, а саме до глобалізації українства та українізації світу. Науковець також наголосив, що новизною у представленому дослідженні є вперше оприлюднене наукове словосполучення «глобалізоване українство». Підставою для внесення його до наукового обігу стали вражаючі статистичні, демографічні, етнографічні, соціально-економічні, культурно-освітні, духовно-релігійні, ментально-поведінкові результати

тати безпрецедентно масштабних еміграційних процесів унаслідок нинішньої російсько-української війни. Таким чином, відбувається унікальна в історії українського народу інтерференція, комплементарність, взаємопроникнення, доповнення та збагачення його вітчизняного й зарубіжного компонентів, своєрідна зустріч етнічних українців на всіх паралелях і меридіанах світу, безпосереднім результатом чого стає прискорене подолання попередньої ментальної різниці між класичною діаспорою та нинішніми мешканцями України з одночасним формуванням і кристалізацією єдиного глобального українського етнічного простору. Важливим маркером цього простору стає той достеменний факт, що українська мова набуває очевидних ознак всесвітньої мови, якою дедалі частіше розмовляють не лише представники різних генерацій-вихідців з України, які наразі офіційно проживають у понад 150 країнах світу, але і зростаюча кількість зарубіжних дипломатів, політиків, журналістів, бізнесменів, письменників, діячів культури, військових тощо, для яких спілкування українською стає престижною професійною та життєвою необхідністю. Додатковим важелем закріплення української мови за кордоном є доведений факт її вивчення понад пів мільйоном учнів з України в школах багатьох країн світу, а що особливо важливо – поступове введення в навчальні програми деяких зарубіжних держав окремих дисциплін: українська мова та література, історія та культура України. Це дає підстави стверджувати про появу у світі нового явища – українського мовного всесвіту. Це також українська культура в усіх її проявах, зокрема українські традиції, звичаї та обряди, які стрімко закріплюються в тих країнах, де опинилися етнічні українці. Зокрема, це – українська кухня та, особливо, український вишитий одяг, який стрімко стає світовим брендом. На завершення свого виступу Т. Г. Рендюк наголосив на тому, що поява у світі нового етнічного явища – глобалізованого українства – є не лише новим викликом для Української держави, але й першочерговим завданням для науковців, насамперед етнологів, яких закликав до ретельного всебічного дослідження цього безпрецедентного світового феномену, що повністю відповідає національним інтересам незалежної України.

При підбитті підсумків конференції модератор О. А. Кавунник – кандидатка мистецтвознавства, доцентка кафедри музичної педагогіки та хореографії Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя – акцентувала особливий інтерес науковців та освітян-учасників цього престижного заходу не лише до окремих аспектів української регіоналістики, але й до дослідження глибинних підвалів історії, культури та освіти в Україні з давніх часів і до сьогодення. Пролунала завершальна думка про те, що такі конференції дедалі більше закріплюють за містом Ніжином Чернігівської області почесний статус солідного регіонального центру культури, мистецтва, науки та освіти. Наступна конференція відбудеться з урахуванням висловлених під час її IV сесії рекомендацій і побажань, зокрема щодо надання цьому науковому заходу міжнародного статусу.

За результатами конференції подані у встановленому порядку статті можуть бути опубліковані в наукових видання «Народна творчість та етнологія» ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України; «Література та культура Полісся» (*Index Copernicus*) та в науково-методичній збірці «Теорія і методика мистецької освіти» Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Підготував Теофіл Рендюк

Надійшло / Received 30.04.2024

Рекомендовано до друку / Recommended for publishing 11.06.2024